

Aktuální znění otázek pro SZZk u učitelské způsobilosti

určeno pouze pro studenty, kteří nastoupili ke studiu PŘED rokem 2019

(tzv. STARÁ AKREDITACE)

Zkratka: KPG/SZZPZ

Pedagogika

1. Definujte didaktiku jako vědeckou disciplínu a začleňte ji do systému pedagogických věd. Vysvětlete vztah pedagogiky a obecné didaktiky, vztah oborové didaktiky a speciálních didaktik (předmětová didaktika). Objasněte pojem „didaktický trojúhelník“ a uveďte příklady či důsledky preference jednotlivých aspektů. Vymezte aktuální problémy obecné didaktiky.
2. Definujte pojem „výukový cíl“. Vyjmenujte požadavky na formulaci výukových cílů, aby jich mohlo být ve výuce co nejefektivněji dosaženo. Vysvětlete pojem aktivní (aktivizační) slovesa a v kontextu vaší oborové specializace uveďte čtyři konkrétní příklady jejich použití při formulaci výukového cíle. S využitím zvolené taxonomie vyhodnoťte náročnost těchto cílů.
3. Vyjmenujte pořadí šesti hierarchicky uspořádaných kategorií kognitivních cílů Bloomovy taxonomie a vysvětlete jednotlivé kategorie. Ke každé kategorii formulujte jednoznačně odpovídající výukový cíl (cíle spolu nemusí souviset).
4. Objasněte principy, na kterých jsou postaveny taxonomie cílů afektivních, některou z taxonomií představte. Ke konkrétnímu tematickému celku/výukové jednotce naformulujte libovolný výukový cíl, v němž převládá postojoyá dimenze, a uveďte, která klíčová kompetence je tímto především rozvíjena.
5. Objasněte principy, na kterých je postavena taxonomie cílů psychomotorických, některou z taxonomií představte. Na konkrétním příkladu prezentujte jednotlivé úrovně této taxonomie. V souladu s vaší oborovou zaměřeností formulujte libovolný výukový cíl, v němž převládá psychomotorická dimenze a kterého lze dosáhnout v rámci výuky ve škole.
6. Definujte pojem „učební úloha“. Vysvětlete funkci učebních úloh ve výuce. Formulujte požadavky kladené na učební úlohy. Představte taxonomii učebních úloh podle D. Tollingerové. Vysvětlete proces taxace učebních úloh. Objasněte metodu zjišťování operační hodnoty souboru učebních úloh.
7. Prezentujte ucelený systém didaktických zásad. Vysvětlete postup učitelovy práce s chybou ve vyučování. Prezentujte chybu jako pozitivní jev pro učení žáka a navrhněte konkrétní doporučení pro učitele při práci s chybou ve výuce vašeho aprobačního předmětu.
8. Ozřejměte, jaké jsou zásady práce učitele s materiálními didaktickými prostředky. Posuďte, jaké učební pomůcky lze ve vašem aprobačním předmětu používat při realizaci zásady názornosti, a uveďte je. Objasněte, jaká je jejich role při výuce i jaký je poměr učitelova slova a prezentace pomůcky.
9. Charakterizujte didaktickou analýzu učiva. Vysvětlete typy analýz při didaktické analýze učiva. Popište etapy didaktické analýzy učiva. Shrňte postup učitele při didaktické analýze učiva.
10. Definujte pojem „organizační forma výuky“. Představte základní členění organizačních forem. Charakterizujte specifika jednotlivých organizačních forem. Zhodnoťte využití skupinové a kooperativní formy vyučování z hlediska možností využití v současné škole i s přihlédnutím k vaší aprobaci.

11. Presentujte přednosti a úskalí skupinové práce žáků. Představte rozdělení žáků do skupin. Popište úlohu učitele při skupinové práci. Na konkrétní ukázce skupinové práce definujte: cíl skupinové práce, výukový cíl, obsah úkolu, způsob spolupráce žáků a reflexe skupinové činnosti.
12. Objašněte využití projektové metody ve výuce (chápána některými autory i jako organizační forma). Presentujte její potenciál z hlediska rozvoje klíčových kompetencí žáků.
13. Komentujte schéma fází výuky/vyučovacích fází podle Mojžíška. Objašněte, jaká je jejich posloupnost, návaznost a eventuality. Pro každou z fází uveďte 3 vhodné výukové metody.
14. Srovnejte tradiční a konstruktivistický přístup k vyučování (dichotomie modelů vyučování z hlediska přístupů k učení žáka). Představte repertoár výukových metod učitele pro tradičně a konstruktivisticky orientovanou výuku. Presentujte využití modelu E-U-R a metod kritického myšlení v současné škole.
15. Definujte obsah pojmu „metoda výuky/výuková metoda“. Vymezte její vztah k ostatním prvkům procesu výuky. Představte vám známé klasifikace výukových metod, libovolnou z nich pak detailněji objašněte včetně charakteristiky jednotlivých tříd metod. Zdůvodněte, na základě čeho volí učitel vhodné výukové metody.
16. Zhodnoťte význam aktivizačních a komplexních metod ve výuce, posuďte jejich výhody i nevýhody a navrhněte eliminaci nevýhod. Na základě studia odborné literatury a dosavadních pedagogických zkušeností vyhodnoťte, v čem spočívají soudobé pedagogické inovace v oblasti vyučovacích metod. Uveďte konkrétní příklady.
17. Klasifikujte aktivizační metody. Uveďte možnosti rozvíjení aktivity u současných žáků. Zhodnoťte možnosti a meze využití aktivizujících metod v současné škole.
18. Definujte pojem „inkluze“. Zhodnoťte přínosy a úskalí inkluzivního vzdělávání z pohledu žáka. Popište tvorbu individuálního vzdělávacího plánu pro žáka. Vyjmenujte kompetence učitele zvláště významné pro vzdělávání žáků se specifickými vzdělávacími potřebami.
19. Popište systém kurikulárních dokumentů aktuálně platných pro školy regionálního školství. U dokumentů na státní úrovni vymezte, čím a jak podmiňují podobu kurikulárních dokumentů na nižší úrovni. Vyjmenujte a objašněte jednotlivé části závazné struktury kurikula vaší odbornosti na školní úrovni a zdůvodněte, jak se obsah těchto částí může či musí promítat do denní pedagogické práce učitele.
20. Vysvětlete obsah pojmu vzdělávací program a představte dva možné přístupy k jeho projektování (dvě varianty schématu projektování ve vztahu k programovému cíli). Doložte libovolným příkladem ze školské praxe. Dejte do souvislosti etapy tvorby vzdělávacího programu s požadavkem na korekce programu. Zdůvodněte, proč je na kurikulum školy nahlíženo jako na živý dokument.
21. Věcně zdůvodněte závaznost a provázanost kroků tvorby vzdělávacího programu (viz Kotásek), které by měly přispět k jeho optimální funkčnosti. Uveďte kriteria kvality kurikula (např. dle Janíka et al.) a jejich naplnění či nenaplnění dokladujte na příkladu konkrétního ŠVP. Na příkladech ze školní praxe představte hlavní limitující faktory, se kterými musí počítat tvůrce či inovátor školního kurikula.
22. Objašněte význam analýzy vzdělávacích potřeb, analýzy souboru předpokládaných účastníků vzdělávání a analýzy realizačních možností zadavatele/pořadatele vzdělávání při tvorbě vzdělávacího programu. Poté doplňte příkladem ze školní praxe ve vztahu ke konkrétnímu ŠVP.
23. Objašněte pozice a význam hodnocení (vyhodnocování) vzdělávání ve struktuře vzdělávacího programu. Na ukázkách ze školní praxe, a to ve vztahu k ŠVP, doložte příklady bariér, kvůli kterým se

důsledně hodnocení vzdělávání neprovádí. Popište Kirkpatrickův model vyhodnocování vzdělávání i evaluační metody a zdroje informací vhodné pro hodnocení vzdělávání realizované dle ŠVP školy.

24. Vysvětlete pojem profesionalizace učitelství a zdůvodněte význam profesionalizace učitelství. Uveďte důvody pro potřebnost intuitivní (nekodifikované) profesní etiky v práci učitele a vysvětlete, jaké místo zaujímají hodnoty ve výchově.

25. Vysvětlete význam pojmu profesní etika. Vyslovte vlastní názor na potřebnost existence etického kodexu učitele jako kodifikované verze profesní etiky, ale i jeho případné limity. Navrhněte a zdůvodněte, co by měl etický kodex učitele obsahovat.

26. Popište ve stručnosti makrořízení/správu škol regionálního školství včetně specifických úkolů MŠMT ČR (koncepční a strategické dokumenty vzdělávací politiky, legislativa, financování, kurikulum, evaluace, péče o kvalitu). Vyjmenujte zřizovatele škol regionálního školství, přiřadte jimi nejčastěji zřizované druhy škol a objasněte, k čemu školu opravňuje zápis do školského rejstříku.

27. Vysvětlete dopad možného vlivu dimenzí a subjektů vnějšího prostředí školy i složek vnitřního prostředí školy na její řízení. S oporou o pojetí školy jako otevřeného systému zdůvodněte roli managementu školy při udržování homeostázy jejího vnitřního prostředí. Z pohledu učitele vyjmenujte a popište školskou dokumentaci z § 28, školského zákona v platném znění.

28. Objasněte pojetí školy jako specifické organizace a uveďte způsoby, kterými lze chod konkrétní školy usměrňovat. S oporou o školní praxi zdůvodněte význam a obsah důležitých vnitřních předpisů/regulativů školy. Vysvětlete sled a žádoucí pojetí dílčích fází řídicího procesu i přínos spojený se zapojením pracovníků do řízení školy, vše doloženo příklady z mikrořízení konkrétní školy.

29. Definujte základní znaky akčního výzkumu. Popište vznik a vývoj akčního výzkumu a analyzujte jeho teoretická východiska. Na základě zkušeností z praxe kategorizujte průběh a fáze akčního výzkumu.

30. Na příkladě srovnajte výhody a nevýhody akčního výzkumu s jinými typy výzkumu, při tomto srovnání použijte kritéria kvality metodologického výzkumu a jeho využití pro praxi učitele.

31. Uveďte základní vztahy mezi etickými principy pedagogického výzkumu a specifikujte etické principy v akčním výzkumu s ohledem na využití výsledků v edukační realitě.

32. Objasněte specifika didaktických prostředků s akcentem na technické výukové prostředky. Stručně vysvětlete pojmy: interaktivní a programovatelná technika, virtuální a rozšířená realita, převrácená třída, otevřené vzdělávání, digitální gramotnost, informatické myšlení. Vysvětlete provázanost dokumentů Strategiedigitální gramotnosti ČR na období 2015–2020 a Strategie digitálního vzdělávání do roku 2020.

33. Uveďte význam pedagogické diagnostiky pro edukaci. Vymezte základní principy pedagogické diagnostiky a etické zásady používání diagnostických metod.

34. Zdůvodněte význam autodiagnostiky a sebereflexe v práci učitele.

35. Vysvětlete význam základních právních předpisů (v platném znění), které souvisejí s pedagogickou diagnostikou, pro práci učitele.

36. Uveďte jednotlivé typy školských poradenských zařízení a vymezte jejich činnost.

37. Vysvětlete pojem učební styly žáka, uveďte způsob jejich zjišťování a možnosti využití v edukačním procesu.

38. Uveďte strategii tvorby individuálního vzdělávacího plánu (IVP) a načrtněte jeho obsahové schéma.

39. Vysvětlete pojem hodnocení ve škole a uveďte jeho metody. Vyhodnoťte specifika klasifikace žáků a slovního hodnocení. Komparujte ve smyslu výhody a nevýhody využití ve výuce: ústní a písemné zkoušení, didaktické testy.

40. Objasněte metody a postupy poznávání žáka v rámci pedagogické diagnostiky (pedagogické pozorování, rozhovor, anamnéza, sociometrie, analýza výsledků činnosti, testové metody).

41. Uveďte fáze konstruování didaktického testu a způsob jeho následného vyhodnocení.

42. Specifické poruchy učení a chování – vymezení pojmu, etiologie, jejich diagnostika a následná intervence.

43. Vymezte cílovou skupinu androdidaktiky a analyzujte ta specifika vzdělávání a učení dospělých, která jsou východiskem pro legitimitu androdidaktiky v intencích celoživotního vzdělávání. Zdůvodněte důležitost jednotlivých vstupních informací o účastnících vzdělávání, posuďte jejich diagnostickou hodnotu pro vzdělavatele dospělých.

44. Objasněte proces učení a vzdělávání dospělých z hlediska jednotlivých fází, analyzujte indikátory úspěšnosti učení a vzdělávání dospělých, posuďte jejich důležitost při vzdělávání a učení dospělých. Specifikujte činnosti lektora ve vzdělávání dospělých, argumentujte požadavky na jeho způsobilost a vzdělavatelskou úspěšnost. Zdůvodněte svou stávající úroveň připravenosti na tuto roli.

45. Argumentujte důležitost vymezení a formulace adekvátních výukových cílů ve vzdělávání dospělých. Zdůvodněte opodstatněnost specifických forem školského vzdělávání (studia) dospělých a různorodost forem dalšího vzdělávání dospělých. Objasněte aspekty podmiňující výběr vhodných metod vzdělávání dospělých, analyzujte ty, které jsou ve vzdělávání dospělých nejpoužívanější. Uveďte klady a záporny využívání ICT, především distančního vzdělávání a e-learningu ve vzdělávání dospělých.

46. S oporou o portfolio vytvářené v průběhu studia a artefakty v něm shromážděné vyhodnoťte svůj dosavadní osobní pedagogický rozvoj, především v kontextu absolvování souvislých pedagogických praxí SP1 a SP2. Následně zdůvodněte volbu dalšího rozvojového cíle (cílů), na které se zaměříte při nástupu do učitelské praxe. Při argumentaci se můžete opřít i o autoritami stanovenou strukturu žádoucích učitelských kompetencí.

47. Zdůvodněte opodstatnění fundraisingu v současném školství. Objasněte, co ve vzájemné souvislosti znamená/znamenají: fundraisingový záměr, cíle fundraisingových akcí, charakteristika dílčích skupin účastníků fundraisingových aktivit, okruhy potenciálních dárců. Představte metody a techniky fundraisingu a uveďte příklady jejich využití ve školní/školské praxi. Vysvětlete podstatu public relations jako podpory školského fundraisingu.

48. Popište systém vzdělávání v ČR. Objasněte specifika předškolního, základního, středního, vyššího odborného, uměleckého, jazykového a zájmového vzdělávání. Uveďte dílčí podrobnosti organizace školního roku.

49. Definujte pojem školské právo v návaznosti na teoreticko-právní instituty vztahující se k právním předpisům. Vysvětlete pojmy: právní řád, síla právního předpisu, zákonnost, právní vědomí, platnost, účinnost, působnost a aplikace právního předpisu. Demonstrujte provázanost školských právních norem v rámci logicky uzavřeného celku s právními normami jednotlivých odvětví práva soukromého a veřejného.

50. Podejte ucelený přehled o systému právních norem upravujících vzdělávání a školský systém ČR. Vyjmenujte práva a povinnosti účastníků vzdělávacího procesu v návaznosti na vnitřní předpisy škol a školských zařízení. Zdůvodněte význam dodržování předpisů z oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví

při vzdělávání a s ním přímo souvisejících činnostech. Popište možnosti využití interdisciplinární spolupráce při řešení výchovných problémů na školách a možnosti využití výchovných opatření ze strany školy.

51. Zhodnoťte postavení pedagogického pracovníka ve vzdělávacím a výchovném procesu. Vysvětlete odchylky při sjednávání doby trvání pracovního poměru na dobu určitou u pedagogických pracovníků. Definujte jednotlivé předpoklady pro výkon činnosti pedagogických pracovníků, pracovní dobu pedagogických pracovníků a systematiku dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.

ZÁKLADNÍ I ROZŠÍŘUJÍCÍ LITERATURA se odvíjí od zdrojů využívaných v rámci jednotlivých studijních předmětů.

Psychologie

1. Školní třída a rodina jako sociální skupina. Vymezení. Formování vztahu mezi učitelem a žákem (úzkost, tréma a strach v podmínkách školy, vytváření a utlumování úzkosti ve škole). Faktory ovlivňující formování vztahu učitel-žák (vzájemná očekávání, personálního vnímání – haló efekt, atribuce, Pygmalion efekt).
2. Problematika školní úspěšnosti žáka. Osobnostní a jiné faktory ovlivňující školní úspěšnost. Utváření sebevědomí žáka a jeho vliv na školní výkonnost a prožívání. Vztah mezi sebevědomím a volenými cíli u žáků, aspirační úroveň. Naučená bezmocnost, charakteristika, příčiny vzniku, prevence a náprava.
3. Psychologické otázky hodnocení žákova výkonu. Vliv hodnocení učitele na sebehodnocení a utváření osobnosti žáka. Psychologická problematika školní klasifikace (hodnocení), školní klasifikace jako motivační a demotivační faktor, zpětná vazba pro všechny zúčastněné, seberegulační prostředek, funkce výchovná, funkce informační apod.
4. Emoce. Vymezení, tělesná složka emocí, výrazová složka emocí. Vlastnosti emocí. Citové stavy, vztahy a citové reakce. Teorie emocí (fyziologické teorie, kognitivní teorie, evoluční teorie). Faktory ovlivňující emoce a emoční projevy.
5. Motivace a učení. Vymezení motivace, druhy motivace, základní teoretické koncepty (Freud, Murray, Maslow). Čtyři okruhy motivů (sebezáchovné, stimulační, sociální a individuální motivy). Faktory ovlivňující motivaci (nová situace a aktivita, vliv úspěchu a neúspěchu, naučená bezmocnost, sociální faktory, zájem, stanovení cíle, souvislost s předchozí činností, s životními cíli, tendence dokončit úkol).
6. Vývojové charakteristiky žáka mladšího školního věku. Tělesný, emocionální, sociální, kognitivní vývoj. Význam těchto poznatků při práci učitele.
7. Vývojové charakteristiky žáka staršího školního věku (prepuberta, puberta). Tělesný, emocionální, sociální, kognitivní vývoj. Vysvětlení pojmů akcelerace, retardace a disharmonie vývoje (příčiny vzniku a důsledky pro práci ve škole). Význam těchto poznatků při práci učitele.
8. Vývojové charakteristiky období adolescence. Tělesný, emocionální, sociální, kognitivní vývoj. Vývoj identity. Význam těchto poznatků při práci učitele.
9. Determinace lidské psychiky. Teorie determinace. Vnitřní a vnější determinanty vývoje. Bio-psycho-sociálně-duchovní model determinace.
10. Problematika týraného a zneužívaného dítěte (příčiny vzniku, psychické a fyzické týrání, sexuální zneužívání, zanedbávání). Přístup a úloha učitele v této problematice.
11. Myšlení a paměť. Vymezení, vztah k dalším psychickým procesům. Model paměti (senzorická, krátkodobá – kapacita krátkodobé paměti a možnosti jejího zvyšování, dlouhodobá – explicitní a implicitní paměť), zapomínání a jeho příčiny. Myšlení (vymezení, myšlenkové operace, usuzování, faktory ovlivňující řešení problémů, inteligence – vymezení, základní teorie). Úloha myšlení a paměti ve vztahu k dalším psychickým procesům, které se podílejí na školní výkonnosti.
12. Problematika učení. Vymezení, definice, vztah k dalším psychickým procesům. Typy učení: geneticky naprogramované typy učení, klasické podmiňování, instrumentální a operantní podmiňování, učení vzhledem, teorie sociálního učení. Faktory ovlivňující průběh a výsledek učení.

13. Problematika zátěžových situací. Stres, frustrace, konflikt. Náročné životní situace v edukačním procesu pro žáka a učitele. Strategie zvládnání stresu, osobnostní vlastnosti a stres, problematika psychohygieny.

14. Psychologické metody. Metody pro diagnostiku psychologických funkcí a procesů. Možnosti a meze testových diagnostických metod, chyby při jejich aplikaci a interpretaci, předpoklady pro jejich užití v práci učitele.

15. Problematika socializace lidského jedince. Primární a sekundární socializace, teorie socializace (teorie upřednostňující biologickou stránku vývoje, psychoanalytická teorie, teorie sociálního učení), rodičovské styly, příčiny nedostatečné socializace a formy nápravy – možnosti školy v této úloze.

16. Sociální skupina. Definice skupiny, dělení skupin, skupinové normy, konformita, compliance, obedience. Vrstevnické skupiny, party.

17. Psychická deprivace (příčiny vzniku, projevy, možná náprava). Problémy ve škole u dětí s psychickou deprivací.

18. Dítě s neurotickým vývojem (příčiny vzniku, projevy, možná náprava). Úloha učitele při těchto obtížích.

19. Problematika poruch chování. Klasifikace problémového chování, příčiny vzniku, agresivita a agrese, diferenciací poruch chování. Problematika ADHD (příčiny vzniku, nejčastější projevy, přístup k těmto dětem). Přístup a výchovné možnosti učitele.

Portfolio

Portfolio, které student povinně předkládá u SZZ z pedagogické způsobilosti, mu v rámci zkoušky umožňuje dokládat konkrétní příklady ze školní praxe i průkazně dokumentovat svůj osobní pedagogický rozvoj v důsledku studia i souvislých učitelských praxí.

Portfolio se skládá z následujících pěti povinných částí:

1. Obsah.
2. Seznam skutečně prostudované odborné literatury a zdrojů (ne skripta), který lze vyjmout z portfolio a předložit členům zkušební komise.
3. Přípravy na výstupy ze Souvislé praxe 1 (SP1).
4. Přípravy na výstupy ze Souvislé praxe 2 (SP2).
5. Celková reflexe Souvislé praxe 2 tak, jak je předkládána a diskutována v rámci předmětu Reflexe pedagogické praxe.
6. Do portfolio může student přiložit i libovolné další artefakty, dokumentující jeho osobní pedagogický rozvoj za dobu studia (např. certifikáty z absolvovaných vzdělávacích akcí, materiály dokumentující dobrovolnickou činnost, podklady o účasti na aktivitách s dětmi, mládeží apod.).

Studenti učitelství, kteří mají jinak organizovanou praxi (v kombinaci se SP nebo FF), portfolio vhodně modifikují. V případě potřeby konzultují definitivní strukturu portfolio s vedoucí Střediska pedagogických a odborných praxí.

ZÁKLADNÍ A DOPORUČENÁ LITERATURA Z PSYCHOLOGIE

BLÁHA, P., SUSANNE, CH., REBATO, E. et al. Essentials of Biological Anthropology (Selected Chapters). Praha: Karolinum, 2007. 369 p. ISBN 978-80-246-1338-3.

BLATNÝ, M. a kol. Psychologie osobnosti – nové výzkumy, trendy. Praha: Grada, 2010. BODDY, J.,

CAMERON, C. Introducing pedagogy into the children's Workforce. Londýn: Routledge and Falmer. 2008. ČÁP, J. Psychologie výchovy a vyučování. Praha: Karolinum, 1997. ISBN 80-7066-534-3.

ČÁP, J., MAREŠ, J. Psychologie pro učitele. Praha: Portál, 2007. ISBN 8073672731.

DITRICH, P. Pedagogicko – psychologická diagnostika. Jinočany: H a H, 1993. ISBN 80- 85467-06-2.

FONTANA, D. Psychologie ve školní praxi. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-725-1.

FRÝBA, M. Umění žít šťastně. Argo: Praha, 2008. ISBN 8072034847. KOLÁŘ, M. Nová cesta k léčbě šikany. 1. vyd. Praha: Portál, 2011. ISBN: 978-80-7367-871- 5.

KOSÍKOVÁ, V. Psychologie ve vzdělávání a její psychodidaktické aspekty. Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-2433-1.

MAREŠ, J. Pedagogická psychologie. Praha: Portál, 2013. ISBN 9788026201748.

PLEVOVÁ, I. Metody v psychologii – pro výchovné poradce. Olomouc: 2017

PLEVOVÁ, I., PETROVÁ, A. Obecná psychologie. Olomouc: UP, 2012. PLHÁKOVÁ, A. Učebnice obecné psychologie. Praha: Academia, 2007.

PUGNEROVÁ, M., KVINTOVÁ, J. (2016). Přehled poruch psychického vývoje. Praha: Grada publishing. ISBN 978-80-271-9520-6(ePub).

RIGBY, K. Bullying in Schools: and Chat to do about it. Revise and updated.

SHOENBERG, P. Psychosomatics – the uses of psychotherapy. Palgrave Macmillan, 2007. ISBN 0333946502.

SVOBODA, M. a kol. Psychodiagnostika dětí a dospívajících. Praha: Portál, 2009.

SVOBODA, M. a kol. Psychodiagnostika dospělých. Praha: Portál, 2013.

STOCK, CH. Syndrom vyhoření a jak jej zvládnout. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247- 3553-5.

ŠIMÍČKOVÁ – ČÍŽKOVÁ, J. Poznávání duševního života člověka. 4. upravené vydání, Olomouc: UP, 2012.

ŠIMÍČKOVÁ-ČÍŽKOVÁ, J., PETROVÁ, A., PLEVOVÁ, I., PUGNEROVÁ, M., HOLÁSKOVÁ, K., BINAROVÁ, I. Přehled vývojové psychologie. 3. upravené vydání. Olomouc: Vydavatelství UP, 2010. ISBN 978-80-244-2433-0.

URBANOVSKÁ, E. Škola, stres a adolescenti. Olomouc: VUP, 2010. ISBN 978-80-244-2561- 0.

VÁGNEROVÁ, M. Psychopatologie pro pomáhající profese. Praha: Portál, 2008.

VÁGNEROVÁ, M. Vývojová psychologie I. – dětství a dospívání. Praha: Karolinum, 2005. ISBN: 80-246-0956-8.

VÁGNEROVÁ, M. Vývojová psychologie II - dospělost a stáří. Praha: Karolinum, 2007. ISBN: 978-80-246-1318-5.

ŽIVČICOVÁ, E. Základy psychologie učenia. Praha: Univerzita JAK Praha, 2011. ISBN 978- 80-7452-017-4